

เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยไขมันแดง

ผศ.ดร.ธีรศิลป์ กันธา

มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด

วิชาเศรษฐศาสตร์เป็นสาขาวิชาหนึ่งที่ใช้ในการวิเคราะห์สถานการณ์ต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์ในเชิงการตัดสินใจว่าจะทำอะไรซึ่งความหมายของวิชาเศรษฐศาสตร์นั้น ในตำราหรือหนังสือหลายๆ แหล่งนั้นได้อธิบายไว้อย่างกว้างขวาง ซึ่งผู้เขียนก็จะขอยกมาอธิบายไว้พอสังเขปว่า วิชาเศรษฐศาสตร์ นั้นเป็นการศึกษาถึงปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยตั้งข้อสมมุติฐานว่าทรัพยากรต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือที่มีอยู่ในโลกนั้นมีอยู่อย่างจำกัด แต่ในทางกลับกัน ผู้ใช้ทรัพยากรหรือ User ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากนั้นต่างก็ต้องการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นเป็นอย่างมากเช่นกัน จากสถานการณ์ดังกล่าวจึงเกิดความไม่สมดุลของการใช้ทรัพยากรเกิดขึ้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าวิชาเศรษฐศาสตร์เป็นสาขาวิชาหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อนำมาตอบสนองต่อความต้องการใช้ทรัพยากรของผู้บริโภค หรือ User ที่มีอยู่อย่างไม่จำกัด

ประเทศไทยเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความมั่นคงทางอาหารที่สูง รวมถึงมีภูมิปัญญาในเรื่องของอาหารการกินภายในท้องถิ่นต่างๆ อย่างมากมาย ซึ่งเป็นความหลากหลายทางวัฒนธรรมทางอาหารที่มีอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทย ในจำนวนอาหารพื้นถิ่นนั้น “ไขมันแดง” ก็เป็นหนึ่งในอาหารที่เป็นที่นิยมรับประทานของคนในประเทศไทย ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์เป็นอาหารได้หลายเมนู เช่น แกง ทอด อบ นึ่ง เป็นต้น จากข้อมูลของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่¹ พบว่าไขมันแดงถือเป็นเมนูที่มีคุณค่าทางโภชนาการเพราะมีโปรตีนสูง โดยในไขมันแดง 100 กรัม หรือประมาณ 6 ช้อนกินข้าว จะมีโปรตีนสูงถึง 8.2 กรัม แลไขมันแดงยังมีไขมันและแคลอรีน้อยกว่าเมื่อเทียบกับไข่ไก่ เพราะไขมันแดงมีไขมันเพียง 2.6 กรัม ในขณะที่ไข่ไก่มีไขมันมากถึง 11.7 กรัม สำหรับปริมาณกิโลแคลอรีในไขมันแดงให้พลังงาน 86 กิโลแคลอรี ในขณะที่ไข่ไก่ให้พลังงานถึง 155 กิโลแคลอรี เมื่อเทียบคุณค่าทางโภชนาการในปริมาณ 100 กรัมเท่ากัน จุดเด่นของไขมันแดง ในด้านคุณค่าอาหารแล้ว เทียบกับไข่ไก่ก็คงจะไม่ได้มีโปรตีนมากกว่า เพราะตัวไขมันแดงค่อนข้างจะมีน้ำมาก แต่จุดที่น่าสนใจคือ ในปริมาณเดียวกันไขมันแดงจะมีธาตุเหล็กสูงกว่าไข่ไก่

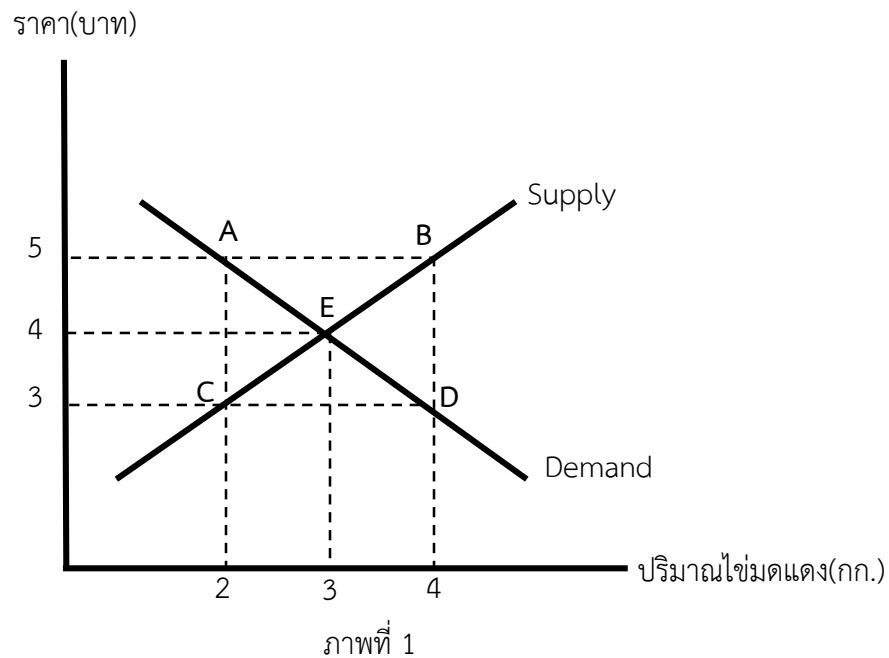
จากที่ได้อธิบายไปแล้วขั้นต้น “ไขมันแดง” จึงถือว่าเป็นทรัพยากรอย่างหนึ่งที่มีอยู่อย่างจำกัด ดังนั้นผู้เขียนจึงขออธิบายตามหลักเศรษฐศาสตร์ โดยใช้ทฤษฎีอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) โดยก่อนอื่นต้องขออธิบายของความว่า อุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ก่อนว่าคืออะไร

อุปสงค์ (Demand) หมายถึงความต้องการซื้อของผู้บริโภค ซึ่งถ้าลองสมมุติว่าตัวเราเป็นผู้บริโภค ในการเลือกซื้อสินค้าและบริการนั้น ผู้บริโภคที่มีเหตุผลจะเลือกซื้อสินค้าและบริการที่มีราคาถูกและได้ปริมาณมาก

¹ ที่มา https://stri.cmu.ac.th/tip_detail.php?id=55

อุปทาน (Supply) หมายถึงความต้องการขายของผู้ผลิตหรือผู้ขาย เช่นเดียวกันถ้าลองสมมติว่าตัวเราเป็นผู้ผลิตหรือผู้ขายสินค้าและบริการ ผู้ผลิตหรือผู้ขายสินค้าที่มีเหตุผลจะขายสินค้าและบริการที่มีราคาสูงและต้องการขายให้ได้ปริมาณที่มากเช่นกัน

จากหัวเรื่องที่ได้กำหนดว่า “เศรษฐศาสตร์ว่าด้วยไข่มดแดง” นั้นผู้เขียนจึงจะนำเสนอการวิเคราะห์ทฤษฎีอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) กับการใช้ทรัพยากรไข่มดแดง รวมทั้งการวิเคราะห์ระบบกลไกราคาของไข่มดแดงดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1

ในภาพที่ 1 เป็นการอธิบายถึงการวิเคราะห์จุดดุลยภาพ (Equilibrium) ของการใช้ทรัพยากรไข่มดแดง โดยการนำเอาทฤษฎีอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) มาวิเคราะห์ อย่างที่ได้กล่าวไปแล้วว่า อุปสงค์ (Demand) ความต้องการซื้อตั้งนั้นจากภาพเส้น Demand จะมีลักษณะลาดลงมาจากบนซ้ายลงมาล่างขวา ซึ่งอธิบายได้ว่าเมื่อราคาของสินค้าเปลี่ยนแปลงไปปริมาณสินค้าจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงข้ามกัน กล่าวคือถ้าราคาของไข่มดแดงเดิมอยู่ที่ 3 บาทจะซื้อไข่มดแดงได้ 4 กก. ณ จุด D แต่ถ้าราคาไข่มดแดงเพิ่มขึ้นเป็น 5 บาท จะทำให้ความต้องการซื้อไข่มดแดงลดลงเหลือ 2 กก. ซึ่งจะหมายถึง จุด A เหตุการณ์สมมตินี้อธิบายได้ว่า ถ้าผู้บริโภคที่มีเหตุผลนั้นจะพิจารณาราคาของไข่มดแดงซึ่งถ้าไข่มดแดงมีราคาถูกผู้บริโภคจะซื้อไข่มดแดงในปริมาณที่มาก แต่ถ้าไข่มดแดงมีราคาที่สูงขึ้นผู้บริโภคจะซื้อไข่มดแดงในปริมาณที่น้อยลงหรือไม่ซื้อเลย

ส่วนในเรื่องของอุปทาน (Supply) นั้นหมายถึงความต้องการขายของผู้ผลิตหรือผู้บริโภค ซึ่งจะอธิบายตามรูปในเส้น Supply จะมีลักษณะลาดจากบนขวาลงมาล่างซ้าย อธิบายได้ว่าเมื่อราคาของสินค้าสูงขึ้นผู้ผลิตหรือผู้ขายจะนำเอาสินค้าออกมาขายในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นเส้น Supply ของผู้ขายไข่มดแดง ซึ่งถ้าผู้ขายเป็น

คนที่มิเหตุผลนั้นจะขายไข่มตแดงในปริมาณที่น้อย เมื่อราคาถูก หรือ ณ จุด C ซึ่งจะขายในราคา 3 บาท แต่จะนำเอาไข่มตแดงมาขายแค่ 2 กก. แต่ในทางกลับกันถ้าราคาของไข่มตแดงสูงขึ้น จากราคา 3 บาท ไปเป็น 5 บาท ผู้ขายก็จะเพิ่มปริมาณการขายจาก 2 กก. ไปเป็น 4 กก. หรือ ณ จุด B

จากเหตุการณ์สมมุติที่ได้อธิบายเกี่ยวกับอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) ไปแล้วนั้นจะเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปกติโดยทั่วไปซึ่งเป็นการบรรลุความพึงพอใจของแต่ละฝ่ายทั้งฝ่ายผู้ซื้อและฝ่ายผู้ขาย แต่ในบางกรณีที่เกิดเหตุการณ์ไม่ปกติทำให้ทั้งฝ่ายผู้ซื้อและฝ่ายผู้ขายไม่สามารถบรรลุความพึงพอใจของทั้งสองฝ่ายได้นั้นเราจะทำอย่างไร ในกรณีนี้วิชาเศรษฐศาสตร์ได้อธิบายว่าเมื่อฝ่ายผู้ซื้อและฝ่ายผู้ขายไม่สามารถบรรลุความพึงพอใจในการซื้อและการขายของแต่ละฝ่ายได้ ทั้งสองฝ่ายจะต้องหาวิธีการให้เข้าสู่จุดดุลยภาพเพื่อสร้างความพึงพอใจของทั้งสองฝ่ายได้ ดังนั้นจึงขออธิบายตามภาพที่ 1

ตามหลักการของอุปทาน (Supply) แล้ว ให้พิจารณาจุดที่จุด B ซึ่งอยู่บนเส้น Supply จะเห็นได้ว่า ณ จุดนี้ผู้ขายต้องการที่จะนำเอาไข่มตแดงออกมาขายในจำนวนที่มาก คือ 4 กก. เพราะมีราคาสูง แต่ในทางกลับกันให้พิจารณาจุดที่จุด A บนเส้น Demand จะเห็นได้ว่าเมื่อไข่มตแดงมีราคาที่สูง ผู้บริโภคจะซื้อไข่มตแดงน้อยลง คือ 2 กก. สังเกตพื้นที่ $\triangle ABE$ พื้นที่นี้เราจะเรียกว่า อุปทานส่วนเกินหรือ Excess Supply คือปริมาณความต้องการขายไข่มตแดงมีมากกว่าปริมาณความต้องการซื้อไข่มตแดง ในกรณีนี้อาจจะเรียกอีกอย่างหนึ่งได้ว่าสินค้าล้นตลาด เพราะชาวบ้านสามารถหาไข่มตแดงได้ในปริมาณที่มาก ซึ่งถ้าหากชาวบ้านต้องการขายไข่มตแดงให้ได้ก็ต้องยินยอมที่จะลดราคาไข่มตแดงลงมาที่จุด E ซึ่งเป็นจุดที่บรรลุความพึงพอใจของทั้งผู้ขายและผู้บริโภคในราคาขายที่ 4 บาท จะได้ไข่มตแดง 3 กก.

เช่นเดียวกับหลักการของอุปสงค์ (Demand) ที่จะต้องพิจารณาที่จุด D ซึ่ง ณ จุดนี้ผู้บริโภคมีความต้องการไข่มตแดง 4 กก. แต่ว่าเมื่อมาพิจารณาที่จุด C แล้วผู้ขายสามารถที่จะหาไข่มตแดงออกมาขายได้แค่ 2 กก. ดังนั้นพื้นที่ $\triangle CDE$ เราจะเรียกว่า อุปสงค์ส่วนเกิน หรือ Excess Demand คือผู้บริโภคมีความต้องการไข่มตแดงเป็นจำนวนมาก แต่ผู้ขายไม่สามารถจัดหาให้ตามความต้องการได้ จึงเกิดเหตุการณ์ที่เรียกว่า “สินค้าขาดตลาด” ดังนั้นหากผู้บริโภคต้องการไข่มตแดงเป็นอย่างมากก็ต้องยินยอมที่จะจ่ายในราคาที่สูงขึ้น โดยจ่ายในราคาที่สูงที่จุด E ซึ่งเป็นจุดดุลยภาพที่บรรลุความพึงพอใจของทั้งฝ่ายผู้ขายและฝ่ายผู้บริโภค

สรุปในเรื่องของเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยไข่มตแดงที่ได้อธิบายไปแล้วนั้น การใช้ทฤษฎีอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) มาอธิบายในเรื่องของกลไกราคาไข่มตแดงนั้น ในโลกแห่งความเป็นจริงนั้น เหตุการณ์เหล่านี้จะเกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันไม่ใช่เฉพาะไข่มตแดงเท่านั้น สินค้าและบริการอื่นก็เช่นกันโดยจะออกมาในลักษณะของการต่อรองราคาการซื้อสินค้าและบริการต่างๆ ซึ่งการซื้อขายในตลาดสินค้าและบริการจะเกิดขึ้นจากการบรรลุความพอใจของทั้งฝ่ายผู้ซื้อและผู้ขาย ซึ่งถ้าไม่บรรลุความพึงพอใจก็ไม่สามารถที่ซื้อจะขายได้ ดังนั้น “ระบบกลไกราคา” จึงมีความสำคัญและเป็นตัวกำหนดความต้องการซื้อและความต้องการขาย ของทั้งผู้บริโภคและผู้ขายหรือผู้ผลิต